

บทที่ 2

หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักฯ 2 ส่วน คือ หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย รวมถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการได้มาก ตาม โดยมีสิ่งมุ่งหวังถึงผลสำเร็จและผลสำเร็จนั้น ได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดและการดำเนินการเป็นไปอย่างประหัตไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาทรัพยากรแรงงานรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้นๆ ให้เป็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมหรือการดำเนินงานนั้น ประสิทธิภาพ ในทางวิศวกรรมจะอธิบายด้วยสมการ ดังนี้

$$\text{Efficiency} = \text{Output/ Input}$$

โดยความหมายของ Output จะอยู่ในรูปของพลังงานหรืองานที่ได้ และ ส่วนของ Input จะอยู่ในรูปของพลังงานหรืองานที่ป้อนเข้าไปด้วยเช่นกัน ดังนั้น Efficiency ก็อัตราส่วนที่แสดงความสามารถของกระบวนการโดยวัดจากสิ่งที่ป้อนเข้าไป เทียบกับผลที่ได้จากการกระบวนการนั้นๆ ซึ่งสำคัญมากที่จะบอกถึงกระบวนการที่ทำงานได้ดี ทำให้ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ป้อนเข้าไปและผลที่ได้ใกล้เคียงกัน

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การทำแล้วบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่

ผลิตภาพ (Productivity) คือ อัตราส่วนของหน่วยผลผลิตต่อหน่วยของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตนั้นๆ ทรัพยากรที่ใช้รวมถึงที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง วัสดุคงคลัง เครื่องจักร และแรงงาน

ดังนั้นอัตราผลผลิตอาจวัดได้ในลักษณะของแรงงาน เงินลงทุนหรือวัสดุ ผลิตภาพแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ผลิตภาพเฉพาะส่วน (Partial Productivity) คือ อัตราส่วนของผลผลิตต่อ ทรัพยากรที่ใช้ในแต่ละชนิด เช่น ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ผลิตภาพวัสดุคง (Material Productivity) ผลิตภาพเงินลงทุน (Capital Productivity) ผลิตภาพพลังงาน (Energy Productivity) ผลิตภาพค่าใช้จ่าย (Expense Productivity)

2) ผลิตภาพองค์ประกอบรวม (Total Factor Productivity) คือ อัตราส่วน ผลผลิตสุทธิต่อผลรวมของทรัพยากรด้านเงินทุนและแรงงานผลผลิตสุทธิอธิบายได้จากผลผลิตรวม ลบด้วยค่าวัสดุและค่าบริการที่ต้องซื้อ

3) ผลิตภาพรวม (Total Productivity) คือ อัตราส่วนของผลผลิตต่อทรัพยากรที่ใช้ทั้งสิ้น

รอบเวลาการผลิต (Cycle Time) คือ การทำงานที่วนซ้ำกัน เมื่อทำงานตั้งแต่แรก และเมื่อสิ้นสุดการทำงานนั้นจะเริ่มทำงานใหม่ที่จุดเริ่มต้นเดิมซ้ำๆ กันเป็นรอบๆ โดยมีจุดเริ่มต้น ของการทำงานนาบรรจุกับจุดสิ้นสุดเป็นวงรอบ เสมอ การทำงานครบ 1 รอบมักจะได้ผลงานอย่าง น้อย 1 งาน

Manufacturing Cycle Time คือ เวลาที่ใช้ในการกระบวนการผลิตสินค้าทั้งหมด ประกอบด้วย เวลาที่ใช้ในการผลิตจริง (Process Time) รวมกับเวลาอื่นที่ใช้ในการกระบวนการผลิต เช่น เวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ (Inspection Time) เวลาที่ใช้ในการขนย้าย (Transfer Time) เวลาที่ใช้ในการรออย (Waiting Time)

จุดคอขวด (Bottleneck) คือ จุดที่ทำให้เกิดการติดขัดของระบบการทำงาน หรือ จุดที่มีรอนเวลาการผลิตยาวนานที่สุด

2.1.2 นิยามและขอบเขตของการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา

การศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา (Motion and Time Study) คือ เทคนิคในการ วิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อขอจัดงานที่ไม่จำเป็นออกและหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด รวดเร็ว ที่สุดในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการปรับปรุงมาตรฐานของวิธีการทำงาน สภาพการทำงานและ เครื่องมือต่างๆ และการฝึกงานด้วยวิธีที่ถูกต้องหาเวลาตามมาตรฐานของงาน

การศึกษาเวลาอาจเรียกว่า Work Measurement ซึ่งหมายถึง วิธีการในการ คำนวณเวลาในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยเครื่องมือจับเวลาและบันทึกขั้นตอนนี้อาจรวมถึงการ

ปรับเวลาโดยการให้ค่าเพื่อต่างๆเพื่อให้ได้เวลามาตรฐานสำหรับคนงานปกติซึ่งทำงานในอัตราความเร็วมาตรฐานตามขั้นตอนการทำงานที่กำหนดไว้ภายใต้สภาพเงื่อนไขที่เหมาะสมการศึกษาการเคลื่อนไหวบางครั้งเรียกว่า Method Design หรือ Methods Study ซึ่งหมายถึง การวิเคราะห์ขั้นตอนของการเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเครื่องมือ เครื่องจักรและการวางแผนในการปฏิบัติงานนั้นๆ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา

1) การพัฒนาวิธีการทำงานที่ดีกว่า คือการออกแบบวิธีการทำงานเพื่อนำเอาทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ได้แก่ แรงงาน เครื่องจักร วัสดุคิบ มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ รวมถึงการศึกษาระบบการผลิต การป้อนวัสดุคิบ การใช้เครื่องจักร ขั้นตอนในการผลิตและการขนส่ง

2) การจัดตั้งวิธีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน เมื่อพัฒนาวิธีการทำงานที่เหมาะสมแล้ว จะนำวิธีการนั้นมาใช้โดยจะแต่งงานออกแบบเป็นงานย่อยๆซึ่งจะอธิบายรายละเอียดต่างๆในการทำงาน เช่น การเคลื่อนไหวของมือ ขนาดและรูปร่างของวัสดุ เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบ รวมทั้งกำหนดสภาพเงื่อนไขในการทำงานเพื่อให้ได้การทำงานที่เป็นมาตรฐาน

3) การฝึกหัดคนงาน สามารถทำได้โดยการอาศัยแผนภูมิ รูปภาพ การสาธิตด้วยภาพยนตร์และการจูงใจให้อายกทำงาน

2.1.3 การศึกษาวิธีการทำงาน

มีจุดมุ่งเน้นคือ การศึกษาเพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานซึ่งต้องมีกระบวนการวัดผล เพื่อเปรียบเทียบประเมินผลการทำงานเดิมกับวิธีการทำงานใหม่

ตารางที่ 2.1 แสดงกิจกรรมและเทคนิคที่ใช้ในการศึกษาวิธีการทำงานตามหลักการของเทคนิคการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา

ขั้นตอน	กิจกรรมและเทคนิคที่ใช้
การเลือกงาน	พิจารณาความสำคัญของงานตามลักษณะงาน และที่ได้เปรียบเชิงเศรษฐศาสตร์
การเก็บข้อมูล	บันทึกข้อมูลด้วยแผนภูมิและ โคลั่งแกร้มต่างๆ หรือภาพถ่ายวิดีโอทัศน์

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ขั้นตอน	กิจกรรมและเทคนิคที่ใช้
การวิเคราะห์วิธีการทำงาน	เทคนิคการตั้งคำถาม การแบ่งประเภทของงาน
การปรับปรุงวิธีการทำงาน	เทคนิคการปรับปรุงงาน เทคนิคการลดความซ้ำเสีย
การวัดผลวิธีการทำงาน	ประเมินเปรียบเทียบเวลาทำงาน ปริมาณงานที่ทำ หรือผลผลิต
การพัฒนามาตรฐานวิธีการทำงาน	จัดทำข้อกำหนดและสภาพแวดล้อมของวิธีการทำงานที่ปรับปรุงแล้ว
การส่งเสริมการใช้วิธีการทำงาน	วางแผนและติดตามการส่งเสริมการนำวิธีการทำงานที่ปรับปรุงแล้วไปปฏิบัติ
การติดตามการใช้วิธีการทำงาน	ตรวจสอบการทำงานเป็นระยะๆว่าเป็นไปตามวิธีการทำงานที่ปรับปรุงแล้วหรือไม่

(ที่มา: วันชัย ริจรวนิช , 2550)

หลักการและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิธีการทำงาน

1) การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตเป็นงานส่วนหนึ่งในกระบวนการจัดการซึ่งเกณฑ์ในการวัดการเพิ่มผลผลิต มีดังนี้

- ผลิตภาพวัตถุคุณ
- ผลิตภาพแรงงาน
- ผลิตภาพเครื่องจักร
- ผลิตภาพที่ดินและอาคาร
- ผลิตภาพเงินลงทุน
- ผลิตภาพค่านพลังงาน

2) เวลาส่วนเกินและเวลาไร้ประสิทธิภาพ ประเภทของเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

- เวลาที่ใช้ในการผลิตจริงหรือเวลาที่ต้องใช้จริงๆ ซึ่งเป็นเวลาที่ใช้ในการผลิตโดยปราศจากความสูญเสียเวลาทำงานด้วยสาเหตุใดๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ เวลาที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งหน่วยโดยไม่เสียเวลาอะไรเลยนอกจากการผลิต

- เวลาที่เป็นส่วนเกิน คือเวลาที่ใช้ไปในการทำงานแต่ไม่เกิดผลงานอะไรเป็นส่วนของงานที่เกิดขึ้น เพราะความบกพร่องของการทำงานหรือระบบงานเวลาที่สูญเปล่าอันเกิดจากการทำงานที่เป็นส่วนเกินนี้มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการออกแบบกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ วิธีการทำงาน

- เวลาไว้ประสิทธิภาพ คือ เวลาที่ไม่ได้ทำอะไรและไม่เกิดผลผลิตใดๆ ในการดำเนินการผลิต โดยทั่วไปอีกเช่นกัน จะพบว่ามักจะมีรายการรับกวนขณะกำลังทำงานให้ต้องหยุดงานเกิดเวลาประเภทที่เรียกว่า เวลาไว้ประสิทธิภาพขึ้นเวลาที่เสียไปนี้เป็นการสูญเปล่าอีกประเภทหนึ่ง

2.1.4 การวิเคราะห์กระบวนการผลิต (Process Analysis)

การวิเคราะห์กระบวนการผลิตโดยทั่วไปจะมีเครื่องมือที่นิยมใช้ คือแผนภูมิกระบวนการผลิตเป็นเครื่องมือ ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด หรือแม้แต่เพื่อความสะดวกในการอ่าน แผนภูมิมีลักษณะเป็นเครื่องหมายหรือแผนภาพ ซึ่งแยกແยະขั้นตอนของกระบวนการผลิตไว้อย่างชัดเจน การศึกษาจากแผนภูมิดังกล่าวจะช่วยให้เห็นภาพของขั้นตอนการปฏิบัติได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มากกว่าการอ่านคำบรรยายเพียงอย่างเดียว และจะช่วยให้สามารถปรับปรุงวิธีการทำงานได้ง่ายขึ้น อีกด้วยการวิเคราะห์แผนภูมิส่วนใหญ่จะแบ่งกิจกรรมที่ใช้กันโดยทั่วไป 5 กิจกรรม

การปฏิบัติงาน (Operation) หมายถึงการปฏิบัติงานบนชิ้นงาน เกิดขึ้นเมื่อมีการเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะหรือคุณสมบัติของชิ้นงาน

การเคลื่อนย้าย (Transportation) หมายถึงการเคลื่อนย้ายวัสดุจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง

การตรวจสอบ (Inspection) หมายถึงการตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงาน การตรวจคุณภาพหรือการเบริญที่บันทึกในลักษณะของเนื้องาน

การรอ (Delay) หมายถึงกิจกรรมที่เกิดความล่าช้าเนื่องจากการหยุดรอ หรือพักก่อนที่จะมีการทำงานนั้นต่อไป

การเก็บรักษา (Storage) หมายถึงเก็บรักษาซึ่งกิจกรรมที่วัสดุถูกเก็บพักหรือถูกควบคุมเอาไว้การเบิกจ่ายมีคำสั่งหรือหนังสือจากผู้เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2.2 ตารางการใช้เครื่องหมาย Process Chart

สัญลักษณ์	ชื่อเรียก	คำจำกัดความโดยย่อ
	Operation	1. การเปลี่ยนคุณสมบัติทางเคมีหรือฟิสิกส์ของวัตถุ 2. การประกอบชิ้นส่วนหรือการผลิตส่วนประกอบออก 3. การเตรียมวัตถุเพื่องานขั้นต่อไป
	Transportation	การเคลื่อนวัตถุจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง
	Inspection	1. การตรวจสอบคุณลักษณะของวัตถุ 2. การตรวจสอบคุณภาพหรือปริมาณ
	Delay	1. การเก็บวัสดุชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติงาน 2. การอยู่เพื่อให้งานขั้นต่อไปเริ่มต้น
	Storage	การจัดเก็บวัสดุในสถานที่การซึ่งต้องอาศัยคำสั่งในการเคลื่อนย้าย

(ที่มา : รัชต์วรรณ กานุจนปัญญาคม และ เนื้อโสม ติงสัญชลี , 2528)

2.1.5 การวิเคราะห์การปฏิบัติงาน (Operation Analysis)

เป็นการวิเคราะห์การทำงานของคนงานและบันทึกการทำงานของมือทั้งสองแบบแผนภูมิการดำเนินงานซึ่งแผนภูมิการดำเนินงาน คือ แผนภูมิการทำงานของมือช้ำยและมือขวา หรือแผนภูมิการทำงานของสองมือ เปรียบเสมือนการทำงานของคนสองคน บันทึกการทำงานที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกัน โดยพิจารณาการทำงานของมือช้ำย ทำการบันทึกขั้นตอนการทำงานเสมือนว่าไม่เห็นมือขวาให้ดำเนินการกับมือขวาในทำงานของเดียวกัน จากนั้นให้จัดความสัมพันธ์ของการทำงานทั้งสองมือ

แผนภูมิการดำเนินงานเป็นเครื่องมือบันทึกกระบวนการวิธีการทำงานของคนเพื่อช่วยให้สามารถได้ข้อมูลมาวิเคราะห์รายละเอียดของการเคลื่อนที่เพื่อการทำงานของมือหั้งสองช่วยให้สามารถปรับปรุงวิธีการเคลื่อนที่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีการทำงานที่ง่ายขึ้นและผลงานที่ดีขึ้นเป็นการพยากรณ์ในการลดและตัดตอนการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็นและจัดการกับการเคลื่อนที่ที่จำเป็นให้มีคำนึงขั้นตอนการเคลื่อนที่ที่ดีที่สุด ในส่วนนี้จะพบว่าหลักการและเทคนิคของการศึกษาการเคลื่อนที่จะมีประโยชน์ใช้งานได้มากที่สุดซึ่งเทคนิคการบันทึกที่ใช้จะไม่แตกต่างกับการบันทึกแผนภูมิกระบวนการผลิตของกลุ่ม ดังนั้นจะเน้นที่จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของงาน

2.1.6 แผนผังการ ไฟล

แผนผังการ ไฟลจะแสดงพื้นที่ของบริเวณที่ทำงานหรือเกิดเหตุการณ์นั้นๆ และตำแหน่งของเครื่องจักรเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยย่อส่วนจากของจริงอาจจะกำหนดสเกลหรือไม่กำหนดก็ได้แล้วแต่ความจำเป็นหรือความเหมาะสม แล้วเขียนเส้นทางการเคลื่อนที่ของสิ่งสัมภาระแล้วเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ของกิจกรรมต่างๆ ลงในบริเวณที่ทำงานหรือเกิดเหตุการณ์นั้นพร้อมทั้งแสดงทิศทางการเคลื่อนที่ของสิ่งที่สัมภาระ

ผังการ ไฟลแบ่งตามชนิดของสิ่งสัมภาระได้เป็น 2 ชนิดคือ

- 1) ผังการ ไฟลของคน (Man Type) แสดงการเคลื่อนที่ของคนในการทำงานหรือสิ่งสัมภาระที่คนงานนั้นเอง
- 2) ผังการ ไฟลของวัสดุ (Material Type) แสดงการเคลื่อนที่ของวัสดุหรือวัสดุดิบในกระบวนการผลิตกรณีนี้สิ่งสัมภาระคือวัสดุ

การเขียนแผนภูมิกระบวนการผลิตและแผนผังการ ไฟลแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน

- คือ
 - 1) เลือกกิจกรรมการทำงานที่ต้องการศึกษาโดยกำหนดเจาะจงไปว่าต้องการศึกษาระบวนการของคนวัสดุชั้นส่วน
 - 2) กำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการผลิตที่จะศึกษาโดยต้องควบคุมกิจกรรมทั้งหมดที่ต้องการศึกษา
 - 3) เขียนแผนภูมิกระบวนการผลิตโดยในแผนภูมิจะต้องประกอบด้วย ส่วนหัว คำอธิบาย และ บทสรุป

4) แสดงผลของจำนวนกิจกรรมต่างๆคือจำนวนขั้นตอนการปฏิบัติงานจำนวนขั้นตอนการบนส่งจำนวนครั้งของความล่าช้าจำนวนครั้งการตรวจสอบและจำนวนครั้งในการพักหรือเก็บรวมถึงระยะเวลาในการขนส่งไว้ในตารางสรุป

5) เผยแพร่แผนผังการไหลของกระบวนการผลิตแสดงแผนกที่ตั้งของเครื่องจักรและเครื่องมือต่างๆ

6) แสดงทิศทางการไหลของกระบวนการผลิตโดยใช้หัวลูกศรที่แสดง

2.1.7 การออกแบบและปรับปรุงการทำงานด้วยหลักการ ECRS

ECRS หมายถึงหลักการที่ประกอบด้วย การกำจัด (Eliminate) การรวมกัน (Combine) การจัดใหม่ (Rearrange) และการทำให้ง่าย (Simplify) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

E : Eliminate หมายถึง การตัดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นในกระบวนการออกแบบไป

C : Combine หมายถึง การรวมขั้นตอนการทำงานเข้าด้วยกัน เพื่อประหยัดเวลาหรือแรงงานในการทำงาน

R : Rearrange หมายถึง การจัดลำดับงานใหม่ให้เหมาะสม อาจมีการสลับขั้นตอนการทำงาน

S : Simplify หมายถึง ปรับปรุงวิธีการทำงาน หรือสร้างอุปกรณ์ช่วยให้ทำงานได้ง่ายขึ้น

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตนั้นมีการใช้เทคนิคหลายเทคนิคยกตัวอย่าง เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน หรือการเคลื่อนย้ายเครื่องจักรซึ่งมีตัวอย่างงานวิจัย ดังต่อไปนี้

พิทธพนธ์ พิทักษ์ (2552) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการศึกษาระบวนการผลิตเพื่อการเพิ่มผลผลิตกรณีศึกษา อุตสาหกรรมล้างขวด งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มอัตราผลิตภาพในอุตสาหกรรมล้างขวด โดยทำการศึกษาตั้งแต่ ขั้นตอนการรับวัสดุคิบ แยกผลิตภัณฑ์ การล้างทำความสะอาด โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นต่างๆของโรงงานก่อน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและเสนอแนวทางแก้ปัญหาและปรับปรุงโดยการวิเคราะห์ผังการไหล ทำการปฏิบัติตามแนวทางที่ได้เสนอ

แนวทางแก้ปัญหาและปรับปรุงโดยการวิเคราะห์ผังการไหล ทำการปฏิบัติตามแนวทางที่ได้เสนอ หรือได้จากการวิเคราะห์ จากนั้นทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่ได้หลังจากที่มีการปรับปรุงพร้อม ทั้งสรุปผลการปรับปรุง ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้คือ อัตราผลิตภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.0 อัตราผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.5 อัตราผลิตภาพต่ำสุดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38

วนพ สุวรรณภูมิ (2551) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในโรงงานของเล่น ไม่โดยใช้เทคนิคการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลาของบริษัท ลานนาวุฒิเดน โปรดักส์จำกัด การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตการลดเวลาในกระบวนการผลิตการปรับปรุงขั้นตอนทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการนำเทคนิคต่างๆมาใช้ในการศึกษา เริ่มจาก การวิเคราะห์กระบวนการทำงานคือขั้นตอนงานที่สามารถทำได้และขั้นตอนงานที่ไม่สามารถทำได้ ในขณะที่เครื่องจักรทำงาน หลังจากนั้น ได้นำหลักการศึกษาการเคลื่อนไหวมาลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่โดยมีการนำเทคนิคต่างๆมาใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์กระบวนการผลิต แผนภูมิกระบวนการผลิต ดาวเคราะห์และปรับปรุงวิธีการทำงานให้เหมาะสมมากขึ้น

จักรกฤษณ์ สันยะลา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วยเทคนิคการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา บริษัทโนร์ธเทิร์นแอฟไทร์ จำกัด โดยทำการลดขั้นตอนการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ลดเวลาในการทำงานของกระบวนการผลิตเสื้อเวสสัล 5% ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานวิจัยเริ่มจาก การศึกษาข้อมูลปัจจุบันและขั้นตอนการผลิต การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการทำงาน การหาเวลาตามมาตรฐาน ก่อนการปรับปรุงการปรับปรุง การทำงานการหาเวลาตามมาตรฐานหลังการปรับปรุง และการวิเคราะห์และเปรียบเทียบประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ตามลำดับ จากการดำเนินงานวิจัย ทำให้สามารถลดขั้นตอนการผลิตและทำให้เวลาในการผลิตสินค้าต่อชิ้นลดลง การผลิตเป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้นและทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอีกด้วย

วันชัย ริจิรวนิช (2550) ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าของการศึกษาการทำงานไว้ว่า มาตรฐานของงานและเวลาทำงาน มาตรฐาน คือ สิ่งที่ถือเป็นหลักสำคัญเทียบกำหนดคิจกรรมที่ใช้ในการควบคุมระบบการทำงานต่างๆ การทำงานที่ไม่มีวิธีการแน่นอนหรือไม่มีมาตรฐานของงาน ย่อมเกิดผลงานที่ไม่แน่นอน การวางแผนงานก็ลำบากการกำหนดวันส่งงานให้ถูกต้องก็ยากนิด ได้ยก

ที่สุดและกำหนดใช้เป็นมาตรฐานในการวางแผนการผลิต การกำหนดมาตรฐานของงานจึงเป็นส่วนของงานการเพิ่มผลผลิต เพราะจะเกี่ยวเนื่องกับมาตรฐานเวลาและใช้เป็นหน่วยวัดสำหรับการวัดผลงานของจริงผลิตภัณฑ์การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์มีความสำคัญต่อการผลิตมาก เพราะถ้าผลิตภัณฑ์ไม่มีมาตรฐานจะทำให้การผลิตมีมาตรฐานได้อ่อนตัว เมื่อไม่มีมาตรฐานการผลิตผลก็เหมือนกับกรณีขาดมาตรฐานของงานนั้นเอง การมีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ได้จะต้องมีมาตรฐานแบบที่ใช้ประกอบการผลิต ถ้าแบบไม่ได้มีมาตรฐานเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาจะเกิดความเสียหายต่อโรงงานอย่างมาก มาตรฐานเวลาทำงานเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดแผนการจ่ายเงินจูงใจให้พนักงาน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิต โดยเน้นที่การลดความสูญเปล่าในสายการผลิต

กมครัตน์ ศรีสังข์สุขและ ณัฐชา ทวีแสงสกุลไทย (2553) ได้ทำการวิจัยเพื่อลดความสูญเปล่าในกระบวนการผลิตสายเคเบิลขนาดเล็ก โดยประยุกต์ใช้แนวทางลีนซิกซิกมา 5 ขั้นตอน ได้แก่ การนิยามปัญหา การวัดเพื่อกำหนดสาเหตุของปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ และการควบคุมกระบวนการ ตามลำดับ โดยทำการศึกษากระบวนการผลิตเพื่อหาความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตตามหลักการของการวิเคราะห์ความสูญเปล่าทั้ง 7 ประการ จากนั้นได้ทำการปรับปรุงโดยการออกแบบการผลิตใหม่โดยใช้การทำการวัดสายชาร์คุณค่าก่อนและหลังการปรับปรุงการลดความสูญเปล่าจากสินค้าคงคลังที่ไม่จำเป็น โดยหลักการสร้างขึ้นตัวจับยึดชิ้นงานและการลดข้อบกพร่องของการเกิดปัญหา Short Circuit ในกระบวนการผลิตโดยการประยุกต์ใช้การออกแบบการทดลองและความคุ้มกระบวนการมาตรฐานการทำงาน

ภาณุ พลจิรากุล รัตนเกื้อกั้งวน (2551) ได้ทำงานวิจัยเรื่องการลดเวลาสูญเปล่าในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เบรกเกอร์ โดยพยาามาขัดและลดงานที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Non Value Added) ต่อตัวผลิตภัณฑ์อาทิ เช่น ความสูญเปล่าเนื่องจากการรออย (Delay) การเคลื่อนไหวที่เกินจำเป็น (Excess Motion) ความสูญเปล่าเนื่องจากงานเสีย (Defect) หรืองานที่ต้องนำกลับมาทำใหม่ (Rework) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ใช้เทคนิค Why Why Analysis และ การศึกษาการทำงานโดยใช้แผนภูมิคน-เครื่องจักร เป็นเครื่องมือหลักที่จะช่วยให้หารากเหง้าของปัญหา (Root Cause) และการวิเคราะห์โดยหลักการ 3 T เวลาที่ใช้ในการผลิตจริง (T1) เวลาที่เป็นเวลาส่วนเกิน (T2) เวลาไว้ประจำทิพย์ (T3) ซึ่งผลจากการที่ได้ปรับปรุงในส่วนของสายการผลิตพบว่า ความสูญเสียต่างๆที่

ประสิทธิภาพ (T3) ซึ่งผลจากการที่ได้ปรับปรุงในส่วนของสาขาระบบพนักงาน ความสูญเสียต่างๆที่ได้ก่อตัวมานั้นมีแนวโน้มลดลงโดยสามารถครอบคลุมการผลิตของผลิตภัณฑ์จาก 51.41 เหลือ 41.97 วินาทีต่อชิ้นและลดสัดส่วนของงานที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าจาก 41% เหลือเพียง 28%

หลักสำคัญในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเป็นไปได้ 2 แนวทาง คือ การสุ่มตัวอย่างและการใช้การศึกษาเคลื่อนไหวและเวลา โดย Steven A. Finkler, et al. (1993) เพื่อทำการเปรียบเทียบผลและขั้นตอนการทำงานที่ลดลงระหว่างการสุ่มตัวอย่างและการใช้การศึกษาเคลื่อนไหวและเวลา โดยทำการศึกษาตัวอย่างจากผู้ที่เข้ามาทำการรักษาร่างกายในโรงพยาบาลใหญ่ 2 แห่ง ซึ่งทำการศึกษาความแตกต่างของการสุ่มตัวอย่าง และการใช้การศึกษาเคลื่อนไหวและเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงเพื่อการปรับปรุงจะถูกดำเนินการใน 2 แนวทางและผลการศึกษาพบว่า การสุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสมกับการศึกษางานที่ใช้คนเดียวหรือคนงานหลายคนที่ทำงานห่างกันเกินไปและไม่สามารถอกรายละเอียดงานย่อยของงาน การสุ่มตัวอย่างบอกได้แต่ค่าเฉลี่ยไม่ได้แสดงความแตกต่างระหว่างคนงานในกลุ่มและไม่ได้เก็บรายละเอียดของขั้นตอนการทำงานไว้ ซึ่งทำให้เทคนิคการศึกษาเคลื่อนไหวและเวลาไม่มีความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้สำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตซึ่งมีลักษณะงานทำงานร่วมกัน

จากการได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการใช้การศึกษาเคลื่อนไหวและเวลาไปประยุกต์ใช้งานนั้นจะต้องทำอย่างลำดับเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์กระบวนการเพื่อหาสาเหตุ การปรับปรุงวิธีการทำงาน การเปรียบเทียบการวัดผลการทำงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในสาขาระบบพนักงานที่ได้จากการศึกษาจากหลายงานวิจัยจะได้ถูกนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานในงานวิชาชีพนี้ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วันที่ 17 พ.ย. 2555
เลขที่เบิกบัญชี 248683
เลขเรียกหนังสือ